

ПЕТРИК

Олена Анатоліївна
auditlena@ukr.net

УДК 657

ЗВІТНІСТЬ КОРПОРАЦІЙ У ПОСТІНДУСТРІАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ:
СУЧАСНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ, АУДИТУ ТА ЗАДОВОЛЕННЯ
ІНФОРМАЦІЙНИХ ЗАПИТІВ КОРИСТУВАЧІВREPORTING CORPORATIONS IN THE POST-INDUSTRIAL ECONOMY:
MODERN ASPECTS FORMING, AUDITING AND MEET THE
INFORMATION NEEDS OF USERS

д.е.н., професор, завідувач
кафедри аудиту, ДВНЗ
«Київський національний
економічний університет
ім. Вадима Гетьмана»

У статті викладено основні характеристики постіндустріальної економіки, які чинять суттєвий вплив на звітність корпорацій. Обґрунтовано, що при формуванні показників звітності корпорацій та їх аудиторській перевірці слід враховувати необхідність обробки «великих даних» з використанням спеціальних методів і технологій, перспективність бізнес-звітів у форматі XBRL, доцільність розкриття компаніями інформації про безперервність та ризики діяльності, оприлюднення прогнозних звітів і обов'язкового запровадження складання й аудиторського підтвердження інтегрованої звітності. За таких умов корпорації краще зможуть задовольнити інформаційні запити користувачів звітності.

В статье изложены основные характеристики постиндустриальной экономики, которые оказывают существенное влияние на отчетность корпораций. Обосновано, что при формировании показателей отчетности корпораций и их аудиторской проверке следует учитывать необходимость обработки «больших данных» с использованием специальных методов и технологий, перспективность бизнес-отчетов в формате XBRL, целесообразность раскрытия компаниями информации о непрерывности и рисках деятельности, публикации прогнозных отчетов и обязательного составления и аудиторского подтверждения интегрированной отчетности. При таких условиях корпорации лучше смогут удовлетворить информационные запросы пользователей отчетности.

The article describes the main characteristics of post-industrial economy, which have a significant impact on corporate reporting. Was grounded that while formation of indicators of Financial Statements corporations and their audit should account the need for processing "big data" using special techniques and technologies, the prospects of business reports format XBRL, expediency of information disclosure by companies about continuity and risks activities, promulgation of forecast reports and mandatory introduction of assembly process and audit confirmation of integrated reporting. Under these conditions, corporations can better respond to the information needs of users reporting.

Ключові слова: звітність, корпорація, постіндустріальна економіка, "великі дані", інформація, аудит, інтегрована звітність, соціальні звіти, користувачі звітів

Ключевые слова: отчетность, корпорация, постиндустриальная экономика, "большие данные", информация, аудит, интегрированная отчетность, социальные отчеты, пользователи отчетов

Keywords: accounting, corporation, post-industrial economy, "big data", information, audit, integrated reporting, social reporting, users report

ВСТУП

Сучасна світова економіка перебуває у активній стадії розвитку постіндустріального суспільства. Характерними її рисами є переважання інноваційного сектору та зростання ролі й вартості людського капіталу, що передбачає продукування і застосування інноваційних знань, новітніх підходів до здійснення

високоєфективного виробництва, розвиток науки, жорстка економія (чи обмеження) матеріальних ресурсів, переважання сфери послуг над обсягом товарів промисловості, посилення конкуренції, застосування великих масивів і видів інформаційних ресурсів (які стають самостійним продуктом і товаром), широке використання Інтернету та спеціальних комп'ютерних програмних продуктів в

усіх сферах людської діяльності, запровадження електронної комерції, кредитних карток та електронних грошей, посилення ролі й цінності нематеріальних активів та інтелектуальної власності, збільшення ринкової вартості підприємств (компаній, корпорацій) у першу чергу за рахунок інновацій, активізація процесів інвестування у перспективні галузі (у тому числі на основі залучення іноземного капіталу), зростання соціальних запитів суспільства, вплив процесів глобалізації. Також для успішної діяльності господарюючих суб'єктів актуалізується роль маркетингу, реклами та логістики. Слід зазначити, що одним із негативних проявів постіндустріальної економіки є збільшення безробіття через вивільнення робочої сили у наслідок запровадження інновацій, нових технологій, автоматизації технологічних процесів.

Досить часто більшість дослідників вживають у однаковому значенні терміни «постіндустріальна економіка», «інноваційна економіка», «інформаційне суспільство» та «економіка знань». Всі вони мають практично однакові характеристики зумовлені інноваційністю та інформатизацією економічного розвитку.

Україна є невід'ємною складовою світового економічного простору та відчуває на собі всі його впливи (як позитивні так і негативні). Зазначені вище особливості постіндустріальної економіки значною мірою притаманні і нашій державі. Не повна їх відповідність нині зумовлена наявністю кризових явищ в економіці, певною технологічною відсталістю, сировинною спрямованістю, сповільненням темпів росту економіки загалом та інвестиційних процесів, залежністю від зовнішнього фінансування та іншими чинниками.

Разом з тим, за таких економічних умов функціонування вітчизняні корпорації, підприємства та інші суб'єкти господарювання мають знаходити шляхи посилення своєї конкурентоздатності, виходу на нові ринки, підвищення ефективності і результативності процесу управління, збільшення масштабів діяльності і прибутковості, задоволення соціальних потреб своїх працівників, держави та суспільства у цілому.

Звітність (фінансова та не фінансова) є найбільш доступним джерелом інформації для прийняття відповідних управлінських рішень керівництвом суб'єктів господарювання та зовнішніми користувачами. Надійність показників звітності має бути підтверджена результатами аудиторських перевірок.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Проблемам удосконалення звітності корпорацій присвячено численні праці як вітчизняних так і зарубіжних науковців. Вагомий внесок у розвиток теоретичних, методологічних та організаційних засад складання і аудиту звітності здійснили такі українські вчені: С.Ф. Голов, І.М. Дмитренко, В.В. Євдокимов, В.М. Костюченко, М.В. Корягін, П.О. Куцик, Я.Д. Крупка, О.А. Лаговська, С.Ф. Легенчук, М.Р. Лучко, А.В. Озеран, Л.М. Пилипенко, М.С. Пушкарь, В.С. Рудницький, В.В. Рядська, В.В. Сопко та інші.

Однак, низка окремих питань, які стосуються видів звітності корпорацій, формування окремих її показників, впорядкування нормативного регулювання відповідно до національних, європейських та міжнародних стандартів, методики накопичення і обробки даних, забезпечення достовірності та зрозумілості для користувачів, залишаються не вирішеними і потребують поглибленого дослідження.

Метою статті є визначення головних особливостей формування звітності корпорацій в умовах постіндустріальної економіки для вирішення проблеми максимального задоволення інформаційних потреб основних груп її користувачів та аудиторської перевірки.

РЕЗУЛЬТАТИ

Дослідимо вплив окремих проявів постіндустріальної економіки на звітність корпорацій та її контроль аудиторами.

Як уже зазначалось, однією з характерних особливостей сучасного етапу розвитку є інформатизація суспільства, зростання обсягів інформації, у тому числі фінансової, застосування комп'ютерної техніки. Це має свої наслідки для процесу підготовки і аудиту звітності корпорацій.

Підготовка фінансової звітності вимагає збирання та опрацювання досить значних обсягів інформації, яку в сучасних умовах можна вважати цінним активом. Не так давно з'явилося поняття «великі дані» (“Big data”) під яким розуміють серію підходів, інструментів і методів обробки структурованих і неструктурованих різноманітних даних великих розмірів для отримання результатів, які легко сприймаються. Цілком слушною є думка голови Ради з фінансової звітності IASB Вінфорда Бішоффа про те, що великі дані і технології матимуть більший вплив на аудит (а значить і на підготовку звітності, яка підлягає перевірці – *прим. автора*), ніж будь-які чинники [1, с. 30-31]. У сучасному світі, в тому числі і в економічній сфері, збільшується швидкість продукування та обміну інформацією, певною мірою скорочується термін актуальності тих чи інших даних, оскільки на їх зміну приходять оновлена інформація. Задля ефективного використання будь-якої інформації закономірно потребує відповідного впорядкування. Прийнято вважати, що у складі «великих даних» лише 10% є структурованими, а решта 90 – не структуровані, неформатовані або невизначено структуровані. Визначальними характеристиками великих даних є: 1. Обсяг (масивів інформації); 2. Швидкість (створення, обробки та передачі інформації і її результативності); 3. Багатоманітність (джерел і типів інформації, можливість одночасної обробки різноманітних типів даних для вирішення конкретних завдань) [2]. Крім того, їх особливістю є те що вони не піддаються аналізу традиційними методами, також здебільшого знаходяться не у статичній, а у динамічній. Очікується, що у найближче десятиліття обсяг даних зросте у 44 рази [3].

Найбільші витрати по створенню та використанню «великих даних» має фінансовий сектор (6,4 млрд. дол.). Прогнозується, що перевагами тих

господарюючих суб'єктів, які будуть надалі використовувати концепцію великих даних стануть такі: удвічі надійніші фінансові показники, у п'ять разів швидше прийматимуться рішення у конкурентному середовищі і у тричі стане ефективнішою реалізація управлінських рішень.

Зазначене є підставою стверджувати, що перед державними установами, бізнес-структурами та іншими суб'єктами господарювання, а також обліковцями й аудитором, які надають їм свої послуги, постають нові виклики сучасності: а) необхідність ефективної та своєчасної обробки величезних, складних та різноманітних обсягів інформації, надання їй більшої цінності шляхом систематизації, підготовки на її основі інформативної звітності, аналізу, перевірки та підтвердження, а також на цій основі розвитку і нарощування своїх конкурентних переваг, уникнення небажаних подій та наслідків; б) питання захисту та доступу до великих даних; в) проблема архівації, часу та умов зберігання великих даних.

Прийнятними джерелами великих даних для обліковців та аудиторів можуть бути інформація із соціальних мереж, дані систем моніторингу, інформація про місцезнаходження абонентів сотового зв'язку, будь-які інтернет-ресурси, аудіо- та відео реєстратори інформації та інші. Подальше збереження тенденції превалювання електронного документообігу порівняно із паперовими носіями матиме суттєвий вплив на методіку і організацію облікового та аудиторського процесу.

Необхідність дослідження аудитором великих даних потребує удосконалення його методичного інструментарію для обробки значної кількості терабайт, екзабайт та петабайт інформації, що сприятиме підвищенню ефективності аудиту звітів. Основний акцент робиться на посилення ролі аналітики задля зростання якості аудиту. Зокрема, на часі є запровадження нових класифікаційних ознак інформації та способів її групування, сегментації та кластеризації; здійснення аудиторської вибірки за новими технологіями і досягнення можливості зведення аудиторського контролю до суцільних перевірок показників звітності за допомогою новітніх спеціальних комп'ютерних програм; застосування нових видів аналізу поточної та звітної інформації (наприклад, мережевого, прогнозного, просторового та інтелектуального аналізу, аналізу з урахуванням географічного місцезнаходження об'єктів, аналізу веб-сайтів та імітаційного моделювання); краудсорсінг, опитування у реальному часі замість традиційних запитів (зовнішніх підтверджень) тощо).

На майбутнє бухгалтери та аудиторів мають опанувати і застосовувати у своїй роботі спеціальні інноваційні технології, «хмарні» технології, системи зберігання інформації, програми та апаратно-програмні комплекси (Big Data Appliance, NoSQL, MapReduce, Hadoop, R, Business Intelligence, Infosphere BigInsights, Infosphere Streams, SPSS Statistics 20, McLaren Applied Technologies та ін.), які з успіхом використовуються в інших сферах діяльності, зокрема аналітичній.

Також процеси комп'ютеризації та інформатизації суспільства накладають свій відбиток на технологію передачі звітності корпорацій користувачам, розміщення її у вільному доступі у мережі Інтернет та створення такого її електронного універсального формату, який би забезпечував її доступність і зрозумілість у будь-якому куточку світу. На нашу думку, у цьому напрямі перспективним та ефективним способом досягнення такої мети стає застосування гнучкої мови бізнес-звітів XBRL (eXtensible Business Reporting Language – розширювана (гнучка) мова ділової звітності), яку фахівцями визнано однією з передових технологій, яка за очікуваннями, буде мати великий вплив на провадження господарської діяльності й здійснить переверот у звітності корпорацій [4, с. 383]. Принцип застосування технології XBRL полягає у автоматичному зчитуванні та перетворенні спеціальними програмними засобами звітності корпорацій, у тому числі складених на основі МСФЗ чи національних стандартів фінансової звітності, а також сортувати, аналізувати, зберігати й передавати інформацію без обмежень. Тому вітчизняним регуляторам у сфері обліку та звітності, а також безпосередньо самим корпораціям слід проводити відповідні заходи для забезпечення широкого використання технології XBRL.

Важливим питанням є види звітності, які повинні складати корпорації для задоволення інтересів зовнішніх та внутрішніх користувачів.

Беззаперечно, що корпорації для власних потреб мають готувати управлінські фінансові та не фінансові звіти, що як правило потребують внутрішньокорпоративної регламентації, повинні бути гнучкими, своєчасними, деталізованими та відповідати запиту управління і спрямованими у майбутнє. Тому, особливу увагу корпорації повинні приділяти стратегічним управлінським звітам, які можуть бути призначені не тільки для управлінських цілей, а і для ознайомлення зовнішніми користувачами (наприклад, інвесторами). Доступність стратегічних фінансових управлінських звітів, прогнозів для різних груп користувачів може вирішити проблему моделювання майбутнього фінансового стану компанії на протигагу фактичним показникам фінансової звітності, що має ретроспективне спрямування і часто має незначну інформаційну цінність для прийняття рішень.

Більшість звітів корпорацій призначено широкого кола користувачів, які часто мають специфічні інформаційні інтереси. Найбільш прогресивною точкою зору дослідників, яку ми повністю підтримуємо, є необхідність формування комплексу фінансової, нефінансової та інтегрованої звітності для поглибленого розкриття інформації про зовнішнє і внутрішнє середовище підприємства.

Для зростання цінності фінансової звітності корпорацій (як одного з основних видів їх звітування) необхідно посилити увагу до дотримання етичних вимог обліковцями, причетними до складання цієї звітності, та аудитором, що її перевіряють. Користувачі звітності повинні бути переконані, що фінансова бухгалтерська звітність підготовлена та

підтверджена відповідно до норм Кодексу професійної етики бухгалтерів. Лише у такому випадку звітність зможе ефективно виконати функцію засобу комунікації.

Цілком поділяємо узагальнення зроблені М.В. Корягіним та П.О. Куциком, що «у сучасних умовах бухгалтери не просто повинні давати відповіді на питання, а надавати лише правильні відповіді. Якщо для здійснення змін у своїй діяльності компанії не можуть отримати інформацію достатньо швидко і не можуть отримати її у нас (бухгалтерів), вони отримують її у іншому місці» [5, с. 28-29]. Велике значення нині повинно надаватись професійному судженню бухгалтера при складанні фінансової звітності, оскільки деякі інноваційні процеси, що відбуваються на підприємстві, нематеріальні активи, людський інтелектуальний капітал досить складно точно оцінити або передбачити майбутню їх вартість. Це ж стосується і оцінки та переоцінки вартості активів компанії у ринкових умовах загалом, визначення її справедливої вартості, що є невіршеною суттєвою проблемою, а допущені неточності в оцінках можуть спотворювати реальний фінансовий стан.

Традиційний формат фінансової бухгалтерської звітності корпорацій може не забезпечувати відображення всієї необхідної інформації для її користувачів щодо оцінки ризиків діяльності, можливості безперервності функціонування. Має рацію М.І. Бондар, який пропонує до основних елементів обов'язкової фінансової звітності включати очікувані (прогнозні) результати основної діяльності та фінансові показники, що характеризують безперервність та фінансову стабільність підприємства (зокрема у вигляді «Звіту про припущення та судження безперервності діяльності») [6, с. 21-22]. Однак, на нашу думку, запровадження такої окремої звітної форми може стати справою майбутнього, а нині варто власну оцінку підприємством безперервності свого функціонування, впливу подальших подій та ризику діяльності розкривати у спеціальному розділі Приміток до фінансової звітності, а аудиторам приділяти прискіпливу увагу його підтвердженню, а також включати обов'язковий параграф до аудиторського звіту з цих питань (а не за бажанням аудитора чи за ситуативних обставин). Такий підхід забезпечить врахування інтересів зовнішніх користувачів звітності корпорацій, у першу чергу інвесторів і кредиторів (які є визначальними користувачами фінансової звітності) та зменшить їх інформаційні ризики. Однак, окремі дослідники наполягають на розбіжності інформаційних запитів існуючих і потенційних (майбутніх) інвесторів та обґрунтовують «необхідність формування даних для двох видів користувачів специфічних звітів» [5, с. 44]. Цей аспект у практичній площині в Україні поки не знайшов своєї реалізації і потребує подальшого вивчення.

Поряд з обов'язковістю застосування регламентів ведення обліку і підготовки фінансової звітності (на основі чинних національних та міжнародних стандартів) сучасні економічні реалії вимагають

надання можливості суб'єктам господарювання поступового переходу від правило-орієнтованого до принципо-орієнтованого обліку і звітності.

Досить відчутним є вплив глобалізації економіки на звітність корпорацій, що призвело до орієнтації на МСФЗ, а також необхідності приведення національного законодавства у сфері обліку і аудиту до вимог Директиви 2013/34/ЄС Європейського парламенту та Ради від 26 червня 2013 року «Про щорічну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність і пов'язані з ними звіти певних типів компаній», у зв'язку із обранням Україною європейського вектору розвитку.

Також в Україні потребує вирішення однозначного унормування питання підготовки, оприлюднення та аудиту звітності суб'єктів суспільного інтересу, у тому числі відповідно до положень вищезазначеної Директиви ЄС та Директиви 2006/43/ЄС Європейського парламенту та Ради від 17 травня 2006 року «По обов'язковому аудиту річної і консолідованої звітності» із змінами внесеними Директивою 2014/56/ЄС від 16 квітня 2014 року.

У сучасних економічних умовах підприємствам для задоволення інформаційних запитів суспільства у цілому та окремих груп користувачів вже не достатньо збільшувати кількість та деталізацію показників у своїх звітах (що може ускладнювати їх сприйняття і розуміння) для повного висвітлення стану справ, сприяння інвестиційній привабливості, а необхідно демонструвати взаємозв'язки між показниками, надавати їм впорядкованості, чіткості та зрозумілості. Одним із способів вирішення цієї проблеми може стати інтегрована звітність.

Досить вдало визначення інтегрованої звітності та мети її підготовки надав Костирко Р.О.: «Інтегрована звітність – це нова модель корпоративної звітності, в основу якої покладено концепцію інтегрованого мислення, що припускає взаємозв'язок фінансової та управлінської звітності, звітів про корпоративне управління і винагороди та звітів щодо стійкого розвитку. Мета інтегрованої звітності – надати інформацію, що дозволяє зацікавленим користувачам оцінити здатність суб'єкта господарювання створювати майбутні економічні вигоди упродовж певного проміжку часу» [7, с. 182].

У грудні 2013 року був прийнятий Міжнародний стандарт з інтегрованої звітності, головною метою якого є становлення провідних принципів і елементів, які визначають загальний зміст інтегрованого звіту, а також пояснення фундаментальних концепцій, які лежать в їх основі. Інтегрований звіт згідно з вимогами Міжнародного стандарту з інтегрованої звітності має містити вісім елементів: 1. огляд організації і зовнішнє середовище; 2. управління; 3. бізнес модель; 4. ризики і можливості; 5. стратегія і розподіл ресурсів; 6. результати діяльності; 7. перспективи на майбутнє; 8. основні принципи підготовки та презентації [8, с.8].

Міжнародний комітет по інтегрованій звітності (IIRC) ініціював обов'язкове складання інтегрованої звітності з 2020 року для підприємств, які розміщуються на біржах країн G20, тобто для

публічних компаній.

Певний досвід наукових досліджень і практичної підготовки інтегрованої звітності має місце і в Україні.

Найменш дослідженим аспектом є нефінансові звіти (як компонент інтегрованої звітності), щодо яких у нашій державі не існує регламентації їх складу, структури, змісту, порядку підготовки, перевірки (підтвердження аудитором) та оприлюднення. Разом з тим, нефінансова звітність має важливе значення, як для самих суб'єктів господарювання (різних форм власності, у тому числі державних) так і для різних груп зовнішніх її користувачів. Особливу роль для державних та бізнес-структур (для створення їх привабливого іміджу, надійної репутації, залучення нових інвесторів, посилення довіри ділових партнерів та суспільства у цілому) відіграє соціальна звітність (звіти сталого розвитку), яка є одним із різновидів нефінансових звітів. Все більше вітчизняних компаній (з огляду на кращий зарубіжний досвід) здійснюють підготовку річних соціальних звітів.

В умовах глобалізації економіки та загострення кризових явищ виникає необхідність поєднання зусиль держави, бізнесу та суспільства щодо забезпечення умов дотримання соціальної відповідальності, стабілізації економічного розвитку на різних рівнях управління. Першою ініціативою у вирішенні цієї проблеми став Глобальний договір ООН започаткований Генеральним Секретарем ООН Кофі Ананом у 1999 році під час Світового економічного форуму. Було запропоновано світовим лідерам бізнесу разом з агенціями ООН, трудовими та громадськими організаціями долучитися до Глобального договору для підтримки і виконання десяти універсальних принципів у сферах прав людини, стандартів праці, охорони навколишнього середовища та протидії корупції. Компанії, які приєдналися до цього документу, повинні дотримуватись визначених у ньому десяти принципів, реалізувати їх у своїй звичайній діяльності, нести соціальну відповідальність, здійснювати певні заходи та надавати відповідні звіти про виконану роботу (а саме – звіти сталого розвитку або соціальні звіти). На сьогодні Глобальний договір ООН налічує понад 10 000 учасників по усьому світу (більше ніж у 140 країнах). В за ініціативою самих суб'єктів господарювання в Україні зареєстровано близько 200 підписантів договору, їх кількість постійно зростає, хоча окремі підприємства виключаються із Глобального договору. Так, через неподання своїх звітів протягом двох років поспіль у 2013 році із Глобального договору ООН було виключено чотири українські компанії: група компаній «Грінко» (спеціалізується на вивезенні і утилізації твердих побутових відходів), «Комфі-Трейд» (займається продажем побутової техніки та електроніки), суднобудівний завод «Залив» (м. Керч), сімферопольський завод «Фіолент» (виробник електроінструменту) [9].

Підтвердженням усвідомлення на світовому та державному рівні важливості вирішення проблеми соціальної відповідальності бізнесу є те, що

координаційною радою при Президенті України спільно із Мережею Глобального договору в Україні, Центром «Розвиток корпоративної соціальної відповідальності» ведеться робота по розробці Концепції національної стратегії соціальної відповідальності бізнесу в Україні.

У більшості європейських країн (наприклад, Великобританія, Швеція, Франція, Данія, Іспанія), у Китаї, Бразилії та інших державах законодавчо врегульованими питаннями є подання компаніями нефінансових звітів з екологічних та соціальних питань, протидії корупції. Подання таких звітів в Україні є добровільною ініціативою підприємств (в основному крупного бізнесу). Відтак, актуальним питанням є прийняття аналогічних законодавчих актів у нашій державі.

До офіційного врегулювання цього питання зміст і структуру соціальної звітності вітчизняні компанії можуть визначати на основі вимог Глобального договору ООН, Міжнародного стандарту із соціальної відповідальності ISO 26000, Стандарту «Глобальна ініціатива зі звітності (GRI)», а також на підставі власних суджень, консультацій із зацікавленими сторонами (акціонерами, співробітниками, клієнтами, інвесторами, постачальниками, кредиторями, громадськими та державними організаціями, професійними об'єднаннями), вивченні досвіду конкурентів та аналізу звітів за попередні періоди.

Інтегрована звітність у цілому та соціальні звіти набувають цінності, більшої довіри у користувачів, якщо вони оцінені і завірені аудитором. Варто дотримуватись вимог стандарту перевірки звітності AA1000, який стосується всіх аспектів забезпечення розкриття інформації та діяльності підприємства, сприяє організації підготовки звітності сталого розвитку шляхом забезпечення якості нефінансового обліку, аудиту та звітності. Цей стандарт висуває такі вимоги до інформації у соціальній звітності: повнота, вчасність, надійність та суттєвість щодо діяльності компанії та чутливість до запитів зацікавлених користувачів. Стандарт AA1000 спрямовує на те, що звіти мають обов'язково відображати інформацію щодо ставлення керівництва компанії до сподівань та прав різних груп користувачів. Всі зазначені аспекти повинні бути предметом аудиторського контролю соціальних звітів. У процесі аудиту повинні підтверджуватись як числові (кількісні та вартісні показники), так і твердження керівництва із висвітлених у ньому питань.

Оскільки кваліфіковані фахівці у сфері аудиту інтегрованих, соціальних звітів в Україні практично відсутні (такі аудити, як правило, здійснюють лише аудиторські компанії «Великої четвірки», аудиторська компанія «BDO» та інші поодинокі експерти (державних та недержавних установ)), існує необхідність підготовки відповідних спеціалістів у нашій державі.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

У межах даної публікації ми зупинилися лише на окремих питаннях удосконалення формування та аудиту звітності корпорацій. Однак, на основі викладеного вище можна стверджувати, що звітність

корпорацій потребує суттєвого удосконалення, виведення на якісно новий рівень методології, методики і організації її підготовки та аудиту, адаптації до сучасних вимог її користувачів, подання інформації у нових форматах та запровадження нових видів звітності, а отже, нагальною є проблема формування нової парадигми звітності у постіндустріальній, інноваційній економіці.

Список використаних джерел

1. Фішер Л. Квантовий стрибок або великі дані як переворот у світі аудиту // «Аудитор України». – 2015. – №3 (232). – с. 30-35.
2. Большие данные / Википедия // Режим доступу: https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D0%BE%D0%BB%D1%8C%D1%88%D0%B8%D0%B5_%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8B%D0%B5
3. Большая конференция о Больших Данных // Режим доступу: <http://www.osp.ru/news/articles/2011/45/13011213/>
4. Озеран А.В. Гармонізація фінансової звітності підприємств з міжнародними стандартами та потребами управління. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук. Спеціальність 08.00.09 – «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)». – Київ, КНЕУ, 2016. – 559 с.
5. Корягін В.М., Куцик П.О. Проблеми та перспективи розвитку бухгалтерської звітності: Монографія / В.М. Корягін, П.О. Куцик. – Київ: Інтерсервіс, 2016. – 276с.
6. Бондар М.І. Облік, фінансова звітність та відповідальність керівництва // Тези виступів Другої міжнародної науково-практичної конференції «Удосконалення обліку, аналізу, аудиту і звітності у сучасних умовах глобалізаційних процесів у світовій економіці». – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2015. – С. 20-22
7. Костирко Р.О. Перспективи міжнародної інтегрованої звітності // Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21CO
8. Чумак О.В., Салатська О.А. Інтегрована звітність в системі управління підприємством. // МСФЗ: дослідження, наука, практика, імплементація : матеріали Відкритої Міжнар. інт.-конф., (Харків, 4 квартал 2015 р.) / М-во фінансів України, Агентство з МСФЗ, АПУ, ФПБАУ [та ін.]. — Х.: Агентство з МСФЗ, 2015. — 29 с.
9. Глобальний договір ООН виключив 4 українські компанії // Режим доступу: <http://www.epravda.com.ua/news/2013/07/10/385004/>